

Competint des de la ineficiència energètica

Jaume Domènech. Economista. Membre de la sectorial d'Economia de l'ANC

“Històricament els costos de producció [de l'energia elèctrica] s'han vist afectats per decisions no només d'índole econòmica sinó també administrativa, reguladora i d'interès polític...”

El químic és el principal sector exportador de l'economia catalana i genera el 42,6% del volum de negoci del sector a tot l'Estat. Només l'agrupament industrial químic del Port de Tarragona suposa al voltant de 36.000 llocs de treball entre directes i indirectes i aproximadament el 60% del trànsit de port està relacionat amb el sector. És doncs normal que quan Covestro, fabricant d'MDI per a aïllants tèrmics o materials viscoelàstics, decideix tancar la planta de la Canonja i acomiadar entre 150 i 200 treballadors, o quan el grup químic Solvay, fabricant de clor i dicloroetà per a la producció de PVC, planteja reduir la producció a la planta de Martorell, comencin a saltar les alarmes.

Els processos de transformació de la indústria química requereixen un gran ús de l'energia elèctrica i el seu preu afecta tant els seus comptes de resultats com les seves decisions empresarials. Covestro addueix l'elevada despesa energètica per mostrar uns costos de producció que no considera competitius i Solvay, obligada a realitzar grans inversions per adequar-se a la nova normativa europea en la producció de clor, es planteja, vistos els elevats costos de l'energia, reduir la producció i invertir en un altre lloc.

L'Estat espanyol té un dels preus de l'energia més alts d'Europa i mentre la indústria alemanya paga a 0,081 euros el kilowatt hora, l'espanyola l'acaba pagant al voltant de 0,112. L'explicació d'aquesta important diferència rau en gran part en el fet que mentre altres països han mirat d'establir un model energètic eficient que persegueixi l'assoliment d'uns preus òptims, l'Estat s'ha centrat en solucionar el problema econòmic del 'dèficit tarifari', la diferència entre el que les empreses elèctriques ingressen per l'energia venuda i el que els costa produir-la. Històricament els costos de producció s'han vist afectats per decisions no només d'índole econòmica sinó també administrativa, reguladora i d'interès polític, des de decisions concertades entre l'administració i les empreses elèctriques sobre estimacions futures dels increments del consum, fins als canvis sobtats en la política sobre les energies renovables. L'any 2002, per mirar de frenar la inflació, el govern de l'Estat aprova el Reial Decret que impedeix augmentar la tarifa per sobre de l'IPC, una pràctica que els successius governs espanyols van consolidant fins arribar a generar els 30.000 milions d'euros de dèficit que ara paguen ciutadans i empreses amb continus augmentos en el rebut de l'electricitat. Cal afegir que Espanya és l'únic país europeu que no ha adoptat la directiva europea de bonificació de l'energia als agrupaments d'empreses d'un mateix sector industrial, castigant especialment aquelles indústries que depenen d'un gran consum d'electricitat. És important fer notar el doble efecte de tot plegat en els treballadors d'aquests sectors, que com a consumidors pateixen uns elevats preus de l'energia i com a empleats viuen de primera mà les dificultats de les seves empreses.

Una Catalunya que mira al futur amb voluntat de definir nous horitzons de llibertat i benestar no pot reproduir els mateixos errors. Cal que defineixi un model energètic transparent i eficient, que eviti els jocs d'interessos creuats entre l'administració i les empreses del sector, assolint uns preus de l'energia equiparables als de la resta d'Europa en benefici de les seves famílies i de la competitivitat de les seves empreses.